

1. Welkom op deze Masterclas op Curaçao. Als NVAG-bestuur hebben we ontdekt dat er diverse actieve groepen binnen de vereniging zijn, die ieder initiatieven nemen. Het is toch zo'n actieve Vereniging. We zijn ook gelukkig met representatives op de Nederlandse Antillen. Sinds 10 oktober 2010 heet dat te zijn Internationaal; Curaçao werd op die gedenkwaardige datum een niet onafhankelijk maar wel autonoom land.
2. *Den tur pais nos patria ta poco conosè*, zo begint het Curaçaose Volkslied. Tussen alle andere landen is ons vaderland niet zo bekend. Lang heeft de wereld naar het Caribische gebied gekeken als naar een groep eilanden, relatief anoniem. Het eiland, het **hart** van de BenedenWindse Antillen, in 't Spaans Curazon, en door de Portugezen Curaçao genoemd, heeft een rijke historie. Het Volkslied is geschreven door Pater Radolphus ter gelegenheid van de kroning van Koningin Wilhelmina in 1898.
3. Hier nog een zicht op het Caribische gebied. En een schets van de tijd, rond 1500. Er waren veel eilanden, dus ook veel schuilplaatsen. Vanaf 1500 tot heden zijn rechten en plichten in de wereld veranderd, nu hebben we mensenrechten en humanitaire zorg. Toen gold de trouw aan de troep, de autonomie van het scheepsteam. Overtredingen werden niet besproken, maar hard aangepakt. Straffen waren verschrikkelijk, zoals hand afhakken, ophanging, verbranden (bijv van heksen). Het was een tijd van onderwerpen, tijd van horigen en slaven, van kapers, piraten, likedelers en boekaniers.
4. Eind 15^e eeuw had Spanje een energieke expansiedrift. Na de Kruistochten is er in Spanje veel strijd geweest tussen koninklijke heersers, mbt hun successie en ook met de adel. De herovering op de Moren speelde (de reconquista). De orde in Spanje werd hersteld door Ferdinand van Aragon en Isabella van Castilie (Los Reyos Catholicos), die met elkaar trouwden in 1469. De eenheid in Spanje werd bezegeld door de **herovering van Granada** op de Morisken in 1492 (voorheen Al Andalus).
5. Spanje was "on the move" en overzee sloegen ze de indianen neer (onder meer Cortèz in Mexico 1520, Pizarro en Almagro in Peru en Chili 1530 en 1540. en Grote delen van Noord- Midden en Zuid Amerika werden toegeëigend, van Los Angeles, San Francisco tot Santiago de Chile.
6. Veel indianenstammen werden onder de voet gelopen. De keizer van Spanje kreeg veel financiële middelen goud en zilver uit Amerika geleverd. Daar werden volkeren onderworpen en waar erna belasting geheven op inboorlingen, op handelsverkeer en vooral op mijn-opbrengsten. (de quinto = 1/5 deel). Het was een wereld waarin vreemde mensen als soort werden behandeld en waarmee en ook waarover werd onderhandeld, met de Morisken, met de Indianen en later ook met de Afrikanen.
Het Christelijk ideaal was vanuit de Kruistochten toch een succesformule. Duitse ridders in de Baltische staten.
7. De eerste bewoners van Curaçao waren de Indianen. Zij leefden in geheel N-en Z-Amerika. De demografische verspreiding van nu is als volgt.
8. Zo werden Curaçao Aruba en Bonaire in 1499 ontdekt door een andere zeevaarder Alonso de Ojeda. Hij was meer **ontdekker** en **in kaart brenger** dan

veroveraar. Zijn volgelingen onderwierpen de indianen. Overigens werd pas in 1834 wat goud op Aruba gevonden (rood goud).

Met Alonso de Ojeda reisden mee Amerigo Vespucci en de ervaren cartograaf Juan de la Cosa.

9. Indiaan

10. Het was in een tijd van veroveren en veroverd worden. Zo ontstond ook piraterij, kapers en **boekaniers**. Daar waar iedereen deels eigen baas is, ontstaat vanzelf strijd.

11. Toen Fransen in 1630 van Hispaniola (nu Haiti) werden verdreven, vluchtten ze naar Tortuga. Daar kregen ze – eensgezind tegen de Spanjaarden – hulp van Nederlanders en Engelsen.

12. Boekaniers waren avonturiers, ballingen, schipbreukelingen of schepelingen die een overval overleefden, en ontsnapte Afrikaanse slaven. Maar voor Londen en Amsterdam waren ze goedkope hulp in de oorlog tegen Spanje. Ze hadden daarom ook hun sympathie.

13. Het eiland het hart werd door de Spanjaarden Curazon genoemd, later verportugeest tot Curaçao.

Het is om de sfeer te schetsen van wreedheid, waarin het leven niet altijd veel waard was, en van mensenhandel. Mensen werden gegijzeld, en ze werden ook als goederen verhandeld. In deze periode begon ook de slavenhandel (1570).

Nederland was – met Willem van Oranje – in strijd met Spanje. Ook Frankrijk, Duitsland en Engeland kregen ruzie met Spanje die de zeeën terroriseerden. In NL werd de VOC opgericht, die vooral naar Afrika en Indië voer, en de **West Indische Compagnie** die naar Amerika voer.

14. In **1634** werd door **Peter Stuyvesant** Curaçao van Spanje overgenomen. Hiervoor is weinig tot geen strijd geleverd. Hij werd de 1^e gouverneur van de Antillen (tot hij in 1645 gouverneur werd in Nieuw Amsterdam).

15. Twee jaar later werd olv admiraal Johan van Walbeek **Fort Amsterdam** aangelegd. Het was te doen om de drinkwaterbron. Momenteel is het nog altijd in gebruik, het gebouw is namelijk zetel van de Antilliaanse regering.

Overigens de weg van het fort vanuit de Annabaai naar de stad heette de Brede straat. Zo heet de straat nu in 2011 nog steeds (bij elk NLs fort 't zelfde: in Nieuw Amsterdam (NY) heet het nu Broadway).

16. Voor de nieuwe bewoners (door sommigen later kolonisten genoemd) waren de leefomstandigheden voor de WIC'ers slecht. Voedsel en bouw materiaal werd ingevoerd uit Nederland. De toevoer was zeer onregelmatig; er kon meer dan een half jaar voorbijgaan zonder aanvoer. Voedsel ging op rantsoen, water werd vanaf de bron naar de Punt (Punda) gebracht. Men sloep in uiterst eenvoudige behuizing; zeildoek werd opgespannen op een aantal palen. Dus er waren magere woonomstandigheden, slechte voedselvoorziening, men was **ontevreden** door het harde werk maar vooral door de eentonigheid en verveling. Het werd door de Heren XIX opgelost door verhoging van rantsoenen en drankuitgave. Het is nooit een renderend eiland geweest. De Spanjaarden noemden het al “Los Islas Inutiles.”

Wij genieten van de **natuur** – toen was er geen waterleiding of riolering en droge onvruchtbare grond.

De slavenhandel startte rond 1660. Hierover zal door anderen nog veel verteld worden.

17. Ik noem alleen de slavenopstand olv Tula in aug 1795 op plantage Knip als het **begin van het einde** van de slavernij op Curaçao. Het was een tragisch verschijnsel van die tijd, van die wereld.
18. Weer even naar Spanje, waar maatregelen genomen werden met later consequenties voor Curaçao. t'Gaat over de Sefardische Joden, later hier Portugese Joden genoemd.
Los Reyos Catholicos hebben niet alleen de Moren Spanje uitgezet, ook de Joden moesten het land uit. Hier ziet u het **verdrijvings-edict**, waardoor de Sefardim genoodzaakt werden Spanje te verlaten. Ze trokken naar Portugal en Nederland.
19. In dienst van de WIC waren ze administratief actief. Ze voeren ze mee voor de boekhouding en verhuisden naar Brazilië (nu Recife, toen Mauritsstad). Toen ze voor de Portugezen moesten vluchten kwamen velen naar Curaçao.
20. In de 17^e eeuw werden buiten Punda door de Portugese huizen gebouwd, de wijk heet Scharloo. Ze bouwden de Handelskade met pakhuizen en winkels, de Madurostraat en Columbusstraat, de Caprilleskade. Namen als de Maduro- en Curiëlsbank en de Caprilleskliniek doen ook nog herinneren aan de Portugese voorouders. Na afschaffing van de slavernij werkten de ex-slaven als arbeiders samen met Portugezen. Zij namen een gemakkelijk de basis van Portugees over: ik naar huis gaan: mi ta bay cas. Een Creools-Portugese taal, een unieke taal, het **Papiaments**, dat nergens anders ter wereld wordt gesproken dan op Aruba, Bonaire en Curaçao.
21. De handelskade: Curaçao heeft zo een rijke geschiedenis, die nog overal zichtbaar is. Als rijke erfenis zijn daar de **Landhuizen** gebleven. Er zijn er ongeveer 100. Het zijn nu historische huizen, vnl in particuliere handen. Als hotel, als museum. Willemstad is dan ook op de **UNESCO wereld erfgoedlijst** geplaatst "...wgs haar hoge kwaliteit en integriteit als Europese koloniale nederzetting in het Caribisch gebied, die een afspiegeling is van de organische groei gedurende 3 eeuwen van een **multiculturele gemeenschap** en die de elementen -van de vele invloeden die samen kwamen om het te scheppen-goeddeels in stand heeft weten te houden."
22. Landhuis Brievegat
23. Landhuis Ascension
24. Landhuis Dokterstuin – nog bewoond door een huisarts
25. Oog voor de flora
26. Bougainville en aloë – en het gezonde klimaat
27. Overzicht van de stranden
28. En in de richting van de onafhankelijkheid. Het zouden NVAG-ers kunnen zijn geweest, maar nee, het zijn Franklin, Thomas Jefferson, Adams, Livingston en Sherman. Zij schreven samen de Act of Independence.
29. En op 4 juli 1776 was de Onafhankelijkheid van de NoordAmerikaanse koloniën van Groot Brittanie een feit. De eerste erkenning hiervoor kregen zij van de Gouverneur van St.Eustatius, de Graaf, die (op 16 nov 76) van de kannonnen van het Fort een saluutschoot vuurde en de Union Jack hees. Het werd als de 1e erkenning van een buitenlandse mogendheid gezien.
30. De Graaf was een held (maar mede hierdoor startte de 4e Engelse oorlog 1780 – 1784). President Fanklin D. Roosevelt bood in 1939 een plaquette aan, die geplaatst is tegen de vlaggenmast op het fortplein op St. Eustatius.

31. Zo is een vlag belangrijk voor identiteit. Es un momentu special de bisa bo, tur hende y tur yu Corsow: hopi Felis cu bo situashon nobo. NVAG desea bo hopi succes cu bo autonomia.

(Met deze presentatie heb ik een geschiedenis van Curaçao verteld. Er zijn meerdere verhalen mogelijk, maar de Sefardische joden zijn in de geschiedschrijving wat onderbelicht geweest. Met de bouwstijlen en de taal laat hun geschiedenis minstens zoveel achter als de geschiedenis van de Slavenhandel).